

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih: 23 Ekim 2024

Sayı: 7596

18649

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sn. İbrahim YUMAKLI tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddelerine göre yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Saygılarımla.

S. SUIÇMEZ

Av. Sibel SUIÇMEZ

Trabzon Milletvekili

TBMM Katip Üyesi

Kahverengi kokarca (*halyomorpha halys*) ülkemizde ilk kez 2017 yılında Batum'a sınır komşusu olan Artvin ili Kemalpaşa ve Hopa ilçelerinde görülen, 2018 yılından itibaren Doğu Karadeniz Bölgesinde görülmeye başlayan, fındık başta olmak üzere tarımsal üretimde önemli ölçüde kayıplara neden olan tahripkâr ve istilacı bir böcektir. Dünya fındık ticaretinin yaklaşık yüzde 70'i ülkemizde gerçekleştirilmektedir. Ülkemizdeki fındık alanlarının yüzde 74'ü Doğu Karadeniz Bölgesi'nde, yüzde 64'ü ise Trabzon, Giresun ve Ordu illerinde bulunmaktadır. Bu böceğin fındıkta direkt olarak meyve üzerinden beslenmesi randımanda düşüşe neden olmaktadır. Fındığın ülkemiz ve Doğu Karadeniz bölgesi için ekonomik önemine rağmen zararlının yayılma ve popülasyonunun artışına yönelik etkin tedbirler alınmamış, evler ve tarım alanları bu zararlı böcek tarafından istila edilmiştir. İlk zamanlarda evlerinde birkaç tane böceklerle karşılaşan vatandaşlar, zararlının tek seferde çok sayıda yumurta bırakması nedeniyle birkaç gün içerisinde yüzlercesinin evlerini istila ettiği vahim bir durumla karşı karşıya kalmıştır.

Buna göre;

1. 2018 yılından itibaren hızla yayılan kahverengi kokarca zararlısına karşı Doğu Karadeniz Bölgesi illerinde alınan önlemler nelerdir?
2. Ülkemizde kahverengi kokarca zararlısına karşı uygulanan biyolojik, kimyasal ve mekanik mücadele yöntemleri nelerdir? Bu yöntemlerin etkinliği ölçülmüş müdür? 2023 ve 2024 yıllarında bu yöntemlerden hangileri uygulanmıştır? Uygulanan yöntemlerin sonucu ne olmuştur?
3. Kahverengi kokarca zararlısının yayılımını engellemek amacıyla 2023 ve 2024 yıllarında ayrılan bütçe ne kadardır? Kahverengi kokarca zararlısının yayılımını engellemek amacıyla 2025 yılı için Bakanlığınız nezdinde bir bütçe ayrılmış mıdır?
4. Böceğin yayılmasını durdurmak amacıyla kimyasal mücadele yöntemleri kullanılmakta mıdır? Kullanılıyorsa, bu kimyasalların insan sağlığına ve hayvanlara etkileri göz önünde bulundurulmuş mudur?

5. Kahverengi kokarca zararlısının kontrol altına alınması için bölgedeki çiftçilere eğitim programı verilmiş midir? Verilmişse, illere göre eğitim gören kişi sayıları nedir?
6. Kahverengi kokarca zararlısıyla mücadelede Doğu Karadeniz illerinin her birinde kaç ziraat mühendisi görevlendirilmiştir?
7. TÜİK, tahmini fındık rekoltesini, 2023 yılında 810 bin ton, 2024 yılında 770 bin ton olarak açıklamıştır. Tahmini fındık rekoltesinin 40 bin ton azalmasında kahverengi kokarca zararlısının etkisi nedir?
8. Karadeniz Bölgesinin Zirai Afet Bölgesi olarak ilan edilmemesinin nedeni nedir?
9. Bakanlığınızca yeterli ve gerekli tedbirlerinin alınmaması akabinde kahverengi kokarca istilasının önlenememesi sonucunda üreticilerin ekonomik kayıplarını telafi etmek için bir tazminat veya destek mekanizması oluşturulmuş mudur? Oluşturulmadıysa, nedeni nedir?
10. Kahverengi kokarca istilasından dolayı fındık ihracatında pazar payı kaybı yaşanmış mıdır?
11. Kahverengi kokarcanın fındık dışındaki diğer tarımsal ürünlere verdiği zarar nedir?
12. Kahverengi kokarca popülasyonunun düzenli olarak izlenmesi ve raporlanması için kurulan bir izleme sistemi var mıdır?